

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltenek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádebó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük annak bekuldesére.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádebó Ferenc szerkesztőkhöz küldendők, idekről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Képviselőválasztás.

Csik-Szereda, november 1-én.

(e.) Szomorú tapasztalásokat kell merítsen az ember egy szeme előtt lefolyó képviselőválasztás alkalmából. Társadalmi bajainknak legszomorubb képe tárul elénk. Az a könnyelműség, melylyel népünk legszentebb jogát gyakorolja, alkotmányunk gyökerét ássa alá s társadalmi létünk alapját ingatja meg. Ha csak Csikban vagy csak nagy Magyarországon látnók ezt így, kétségbe kellene esnünk; de fájdalom, így van ez a világ minden alkotmányos országában. S ezen általános veszedelemben csak ez az egy szomorú vigasztalás enyhíti a baj keserű tudatát.

A különböző pártok kortesei be-

járják a választó kerület helységeit s a helységek egyes számbavehető polgárait. Igérnek a népnek füvet, fát, tücsköt, bogarat. A nép egyiknek is hiszen, másinak is hiszen; de legjobban hiszen annak, a ki nem jár „szárazon”. A falu kolompasai alig várják az ilyen alkalmakat, hogy kizsákmányolhassák a helyzetet és zsebre rakhassák azokat a pénzeket, melyeket a falubeli tájékozatlan népnek jobbra-balra való vezetéséért okvetlen nyujtnak, kínálnak nekik az egyes jelöltek. Legtöbb ilyen ocsmány kolompas minden párt jelöltjétől elfogadja a „költségek fejében” kínált zsákmányt. Aztán ő bánik a néppel úgy, a miként neki tetszik. Tereli a népet. Igér nekik, ijeszgeti, fenyegeti őket és hajtja szavazni. A nép jámbor; szívesen hajlik.

Kocsmákat nyitnak meg. Foly a bor és pálinka. A nép is örül az alkalmaknak. Iszik, dorbézol éjt-napot. Megfeledkezik családjáról; félben hagyja napi munkáját. A felvilágosodottabbak, kiket nem lehet tetszés szerint terelni, kapnak egy kis sápot a főkolompástól melylyel szájuk bedugul s nem törődve a szent kötelességgel és alkotmányos joguk magasztosságával, mennek „szavazni”.

Gunyverseket és más iratokat osztanak szét a nép közt a különböző pártok, melyekben az ellenpárt vezetőit és jelöltjeit a legalacsonyabb módon piszkolják.

A nép ezeket mind olvassa és ol-

vasatja. Legtöbb hazaviszen belőlük egy-két példányt s talán épen az imádásos könyve levelei közé teszi el, s valahányszor azt a templomba viszi és felnyitja, mindig szemébe ötlük és megbotránkozik, vagy mulat rajta akkor, mikor Istenéhez kellene fohászkodjék.

Sajnos, hogy az egész világ látja ezt a bajt és még sem lehet más módját kitalálni a nép alkotmányos joga gyakorlásának!

Van választási törvényünk elég szigorú; de a törvény nem képes elejét venni a bajnak, mert a baj a társadalomba ette bele magát és ott termi napról napra mérges gyümölcseit.

Ez is a pénzuralomra vezet. Maholnap keresztet sem vetünk, ha meg nem fizetik. Kivesz ősi erkölcsünknek még a hire is. Szomszédunktól szívességet kell vásároljunk pénzért s jóbarátot kell fogadjunk — pénzért.

Kivesz belőlünk minden jóindulat, az erkölcsi érzés és hazafiúi kötelesség minden tudata.

Végtelen hossza nyujthatnók elmélkedésünknek, ha mindazt el akarnók mondani, a mik egy képviselőválasztás alkalmával minden igazkeblű hazafiban mély aggodalmat kelthetnek társadalmunk jövője iránt.

Legyen elég ennyi. Ezuttal csak emlékezetbe akartuk hozni azok számára, kik még netán adnak valamit a pénzen kívül egyébire is.

A közös hadsereg novemberi előléptetését hozza az „Armeeverordnungs-

nem érez többé, rideg marad leánykája zokogó szavaira!

Itt egy barna férfi áll; talán azok közé tartozik ő is, kik mások fájdalmát vagy a temető szokatlan ünnepélyességét jöttek nézni? Nem! A sir boldogságát zárja magába; ott nyugszik az, kiért küzdött az életen át, ki után a legforróbb szerelemmel epedett, ki őt viszont szerette, s most e rideg hant jutott osztályrészéül, e rideg hant fedi el üdvét, boldogságát. A halál angyala talán megirigyelte a boldog jövődőt s letörte az üde rózsabimbót.

Lenn a szomorú füzek alatt oly busan zeng a dal: „Szomorufűz hervadt lombja...” A hívős szellő lenge szárnyai az est csöndjében messze viszik a hangokat, messze a temetőtől... messze, egy kis kunyhóba, hol egy barna leányka a lobogó mécs által megvilágított faszület előtt térdel. Neki nem szabad halottját meglátogatni, nem szabad sirjára koszorút tenni; mit mondana rá a világ? Egy gyilkosnak sirját feldisznitni! Ah, pedig az a sir neki is oly kedves! Hisz a ki ott nyugszik, az volt az ő egyetlen, de a ki gyilkosság bűnébe esett csupa szerelemből, csupán miatta!...

blatt” legújabb száma. Tizenhat vezér-ör-nagy, 40 ezredes, 48 alezredes és 76 őrnagy nevezetett ki.

A marosvásárhelyi képviselőválasztás november 15-ére tűzött ki.

Az ezredéves ünnepély.

A tud. akadémia történelmi osztálya szombaton délután zárt ülést tartott, melynek tárgyát a magyar honfoglalás és államalkotás évének megállapítása körül követendő eljárás képezte. Trefort miniszter amaz átiratot intézte az akadémiához, melyben azt kérte, hogy az akadémia a millenium megünneplésére történelmileg helyes időpontot állapítsa meg. Az átiratot a történelmi osztályhoz tették át, s ez osztály szombaton délutáni ülésében vette azt tárgyalás alá.

Jelen voltak: Fraknoi Vilmos, Pauler Gyula, Pesty Frigyes, Salamon Ferenc, Szilágyi Sándor, Thaly Kálmán, rendes tagok, továbbá Deák Farkas és Nagy Imre lev. tagok.

A miniszteri átirat felolvasása után beható fejtegetés alá vették az átirásban foglalt kérdéseket, ezek közt vannak olyanok, melyeknek megoldását fölöslegesnek találták, — s némi vita után a következő két kérdés alakjában formulázták a feladatot:

I. Etelközből mikor nyomultak be a magyarok mai hazánk területére?

II. Melyik évben fejezték be a magyarok a honfoglalást? Ugyanis a benyomulás és honfoglalás megkezdése és az állam alapításának Pannónia meghódításával való befejezése közt több év telt el. Az akadémiának csak az képezi feladatát, hogy azt a két időpontot meghatározza; hogy azután a két időpont közül melyiket fogadják el a millenium idejéül: azt a képviselőház dönti el annak idejében. Miután az Árpádkor történetével az osztály tagjai közül különösen

Mindenütt néma csend. ... A sarkert pusztá lett, a vén toronyóra épen most kongta el a 12-t. Mindenki nyugszik, pihen csendesen, csak engem körül az álom; nem enged valami nyugodni ... úgy égeti, kinozza keblemet! Fájdalmamban megerednek könnyeim az elvesztett után.

Lelkemben felujdulnak a boldog idők emlékei, a kis kert lugosával, melyet oly nagyon szerettem; ott mulattam, ott töltöttem boldog perczeit, ott láttam meg először és ébredt fel bennem az érzés, melynek azóta rabja vagyok.

Az a szelíd, szende arc, azok a mosolygó eperajkak, azok a sokat mondó ne-felejes-szemek meghidegültek, örökre lecsukódtak.

Azóta sok hosszú év mult el. A kis lugos áll most is virágos kertjével együtt, de ő már nem ápolja többé. A fülemile most is azon a vén ákácson zengi el dalát, de ő már nem gyönyörködik benne. Minden, minden a régi, csak ő hiányzik egyedül! ...

Nyugodj csendesen, szőke leányka! Legyen álmod boldog, emléked szívemben élni fog örökre! ...

Deák Géza.

A „Székelyföld” tárczája.

Halottak napján.

(Nov. 2.)

Eleven a holtak birodalma,
Nyüzsg a sok nép minden sir körül;
Itt sohaj, könny; ott az árvák jajja,
Mig közelben ez, meg az örül ...

Lángtengerben uszik a sötétség,
Fakereszt és márvány szarkofág;
Az a sok mécs, mint az élet, úgy ég,
Széltől úzve, hajtva, mint az ág.

Az inádság szent szavára hajlik
A nagy ég is, csak a föld süket,
Már pedig por, a ki ott lenn alszik,
Kit az élő sirva költöget.

Oh, mikor lesz az a reneteg nap,
Melyen újra hall a föld pora?
Mikor a jó mégis kap jutalmat,
S megesattan az Isten ostroma?!

Csataghi.

Halottak napján.

Gyászba borult a természet, a nap is
oly lomhán futja meg pályáját, mintha meg-

unta volna a mindig egyhangu utazást. A fák sárguló levelei zizegve hullanak alá s a megkopaszult fák, mint siremlékei a haladók természetnek, meredten néznek az ég felé.

A természet komolyságához méltó nap van, halottak napja. Az eddig elhagyott és néma temető ünnepi színt öltött; a régi és új sirhalmok egyaránt feldisznítottak; mindenki siet e napon kedves halottjának — emlékéhez méltóan — sirját feldisznítani. A koszorúk, melyek pár órával ezelőtt még a kirakatokban voltak, a temetőbe vannak elhelyezve.

En is elmegyek képzeletben sirodhoz, drága halottam, hogy hullassam könnyeimet felejtethlen sirod felett.

Este lett, a siri csendet csak a lassu léptek tompa zaja szakítja olykor-olykor félbe, a halottak kertje megnépesedett. A sirokra helyezett lámpák pazarul szórják ki-sörteties fényüket, melynél a szomorúságtól halvány arcok még halványabbaká lettek.

Amott egy új sirhant, mellette egy alig 15 éves leányka térdel; szép halovány arcraira forró könnyek hullnak alá; ne zavarjuk őt fájdalmában, korán elvesztett édes anyjáért hullnak könnyei, ki őt oly forróan, oly igen szerette és most ... az anyai szív

Botka Tivadar, Szabó Károly, Salamon Ferenc és Pauler Gyula foglalkoznak tüzetesen s a meglevő kűtfőknél teljes ismeretével bírnak: az ülés abban állapodott meg, hogy mind a négy megnevezett tagot fölkeri, hogy a formulázott két kérdésre mindenik a maga történelmileg indokolt véleményét külön-külön elkészítse és legfőbb november hó 30-ig adja be.

E véleményeket azután kiosztják az osztály tagjai közt, az osztály pedig december hó közepe táján ülést tart, amikor majd a beadott vélemények fölött a plenum dönteni fog.

Arany János.

A magyar költészet muzája könnyes szemekkel áll a sir felett, melyben a magyar nemzet legnagyobb költője nyugszik!

Mi lerójuk a kegyeletes megemlékezés adóját nemzetünk nagy halottjának ujonan hantolt sirja felett.

Akkor költözött el, midőn „őszí képet ölt a határ“ s midőn némsokára „vastag hó takar be udvart, házi kertet“, hogy a bús mindenségnek szemlélete is még bánatosabbá, még fájóbbá tegye a veszteséget s mintegy szomorú háttérrel kölcsönözzön a fénynek, a pompának, melylyel sirba tétetett.

* * *

„Egy szó nyilallott a hazán keresztül,
Egy röpke szóban annyi fájdalom! ...“

Megdöbben a szív, ha kedveseinek elhunytáról emlékezik és meglöbben kétszeresen, ha vesztesége pótolhatatlan! ... Mi lesújtó a hatás ezen elmúlásban, ha meg-gondoljuk, hogy jelesei a magyarnak minő rohamosan, minő ijesztően fogynak! Minden év, minden évszak fordulása eltép egy-egy levelet a magyar nemzet individualitásának fájáról. Csak a száraz ágak, csak a felső hajtások maradnak! Vajjon életre kel-e az, vajjon kivirul-e, életre erősödik-e emez? Ki tudja? ...

A jelesekben, kik úgy éltek, annyit tettek, oly pályát hagynak maguk után, mint ő is: kétszeres a fájdalom. Mert érezzük a hely pótolhatlanságát, melyet üresen hagytak. A nemzet nem egy tagját siratjuk, de megkönyezük támasztalan, gyámolatlan voltunkat nélkülök és bűra hív, hogy elfogy azok száma végkép, kik annyiért szerettek, annyiért éreztek, gondolkodtak és cselekedtek!

* * *

Legyen nyugalma csendes és zavar-talan, mint hogy emléke élni fog a nemzetben időtlen időig!

A veszteségben csak a szelid megnyugvás nyújt enyhét, melyet ő tolmácsolt Beranger halálakor:

„Siratni őt! ...
Barátim, és vajjon minek?
Sirassuk a z. t. ki elhunyt
Félszövényen küzdelmének.

Ő nem silányka vázlat,
Nem léha töredék vala:
De élte oly egész, oly
Tökéletes, mint egy dala!“

Sajgó.

K. Vásárhelyt, 1882. okt. 16-án.

I

Valahányszor humán intézetekről kell írnom, örömmel ragadok tollat s részrehajlatlan igazsággal bírálok meg a vezető személyzet munkásságát. Jól érzem és tudom azt, hogy e feladat megoldása ott, hol keblü bajokat, hiányokat kell elpalástolni, igen nehéz és azokkal célszerűbb is hallgatni, de miután ily körülmények nem akadályozzák gondolatom szabad folyását, bátor leszek K. Vásárhely humán intézeteinek f. évi október 15-én tartott közgyűléséről olvasó közönségünket röviden értesíteni.

A közgyűlésen ötvennél több tag volt jelen, mi a jelenlegi viszonyok között élnék tanúságot tesz arról, hogy ez intézetek iránt közönségünk benső érdeklődéssel és szeretettel viseltetik.

A közgyűlést elnök br. Szentkeresztly Stephanie a következők eszmékben gazdag beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Legyenek szívesen üdvözölve mindnyájan, kik nem sajnálták az időt s a fá-

radtságot e közgyűléstől s a szent ügytől, mely lelünk s kezünkbe van elhelyezve. Az idő megfoghatatlan gyorsasággal halad; éveink, napjaink, mint sietve rohanó hullámok a tengeren, kergetik és nyelik el egymást, minden pillanatban komolysággal figyelmeztetve minket, hogy az idő lejár! Fáradásunk észrevehetőleg nehezebb, mint a gépé, mely kezdetén pályájának vidor elevevességgel mozog, de a mint a folytonosan viselt munka erejét szakadatlanul törli, meglassul s busan emlékeztet arra, hogy eljő az óra, melyben többé nem munkálkodhatunk. E két hathatós figyelmeztetés újból felmelegíti az elismerés érzését szívünkben s ajkamra adja e hangokat: legyenek üdvözölve mindnyájan, kik időt és fáradságot nem sajnálva e közgyűlésre eljöttek! A lejárt időből mennyit szentelték a ránk bízott ügynek? mit fáradtak? mit munkálkodtak annak javára, virágzásra, jövő élete biztosítására? van-e hely szívünkben, hol a lehető elhagyott árva fájdalmas sohajtása visszhangozzék? tudnak-e jóindulatu szeretettel gondolni a mi árváinkra, azokra, kik innen szárnyra keltek már s azokra, kik még intézetünk kebelében élnek? próbálták-e vagy egyszer éreztetni velők az anyai szív jóságát, az atyai szív édességét? gondolkodnak-e az intézet élte mozgására, kiszélesítésére, vagyona szaporítására, általános emelkedésére? fordul-e meg lelünkben az az ohajtás, hogy bár intézetünk oda fejlődhetnék, hogy minden háromszékmegei árva leánya helyet s meleget találha kebelén?

Egymásra tolnak lelünkben a kérdések, melyek meganyi teendőt jelölnek, még új munkamezőre mutatnak s erősen hangoztatják felünk, hogy még van időnk s míg bírja erőnk, munkálkodjunk meg nem lankadó igyekezzettel. Szép s nagy példa áll előttünk hathatós buzdításul, tisztelt gyűlés! A lelkes, az egész ország által megkoszorúzott miniszter, Trefort ő nagyméltósága szakadatlan szorgalommal dolgozik s fényes pályájának csaknem minden léptét egy-egy újabb nagy fontosságú közművelődési alkotás dícsőíti.

A derék miniszter atyai gondjai közé évek óta felvette intézetünket is és legmeglebbebb pártolással kegyeskedik felvirágzását elősegíteni, mi mindnyájunkat erkölcsileg kö-elez, erre teljesen odaadó munkálkodásunk által érdemesnek mutatkozni.

A közgyűlés megnyitja a munkátér ajtaját, végezzük buzgóssággal az előttünk álló munkát, minek hogy sikerét is kivívassuk, kérjük a mindenható áldását s ezzel a mai közgyűlést megnyitottak nyilvánítom.

A gyűlés háromszoros éljenzéssel üdvözölte szeretve tisztelt elnökét és e megnyitó beszédét jegyzőkönyvre vétetni határozta.

Erdélyi Károly helyettes titkár tapasztalatokon nyugvó, az intézet ügyeinek, kormányzásának mult évi folyamatát hiven visszatükröző jelentése mindenkit meggyőzőtt arról, hogy az intézet fejlődése a haladó korral lépést tart és minden alkalom megragadtatik arra, hogy ez intézet növendékei a társadalom jellemzői, munkás tagjaivá idomittassanak. A köztetszésben részesült titkári jelentés szintén jegyzőkönyvre vétetni határozottatott.

Intézeti igazgató Nagy Károly jelentése, mely a bennlévő és kiadott növendékek állapotáról, magaviseletéről, az intézet beléletében előfordult mozzanatokról, gazdasági és más keblü ügyekről kimerítő felvilágosítást nyújtott, öröndetes tudomásul vétetett.

Tárgyalatott az intézet 188³/₄ tanévi költség-előirányzata, mely szerint 3497 frt 57 kr szükséglet mutatkozik és ennek fedezésére az államsegélylyel együtt csak 3000 forintunk van. A költség-előirányzat elfogadtatott és a közgyűlés a hiányzó összeget bál és más vegyes adakozások útján elhátározta beszerezni.

Olvasottak iskolaszéki elnök t. Székely János ref. pap mult tanévi jelentése.

A részletes jelentésből kitűnt, hogy az intézet növendékei a népoktatási törvényben elemi népiskolák számára előírt összes tantárgyakat 6 osztályra osztva, a lehető legjobb sikerrel tanulták el. Az intézet el van látva minden taneszközzel. Butorzata kiállja a versenyt bármelyik tanintézettel. A növendékek ugy a női kézimunkákból, mint a gazdasszonyi ismeretekből kitűnő sikert mutatnak fel. A leltározó bizottság nevében intézeti alelnök, tekintetes Hankó Lászlóné, azon öröndetes jelentést terjesztette elő, hogy az intézet felsze-

relése teljes és minden a legjobb gondozásban van. Bizottságnak köszönet szavaztatott. Benkő Gyula könyvelő részletes kimutatást terjeszt elő az intézet vagyoni állásáról, kitűntetve ugy az elhelyezményeket, mint azok hátrálékamatait is. Könyvelő ur szíves fáradozásáért s pénztárnokok tek. Fejér Lukács és fia Antal uraknak a tiszta és gondos számadásért elismerő köszönet szavaztatott.

Egyik lényeges tárgyat képezte e közgyűlésnek az intézet mellé felállítandó női ipari szakosztály kérdése.

Városunkban, sőt egész vidékünkön mai napig sincs az újabb kor igényeinek megfelelő leányiskola. 400—500 12—16 éves növendék érzi ennek óriási hiányát. A városi hatóság tett is e tárgyban lépéseket a magas miniszteriumnál, de ez ideig eredménytelenül. A beterjesztett javaslat oly formán hangzott, mintha e női ipariskola elméleti oktatásban is részesítené növendékeit, még pedig oly terjedelemben, mennyit a kellő társadalmi miveltség megkíván; fő tárgya a női kézi munka és gazdasszonyi ismeretek. A növendékek 12 éves korukban e tanfolyamra lépnek át és ki-kitehetsége szerint vagy a női kézimunkából, vagy a gazdasszonyiságból annyira képeztetik, hogy ez ismeret segélyével a társadalomban önállóan megélni képes legyen.

E czél megvalósításához alapos reményünk van, mert b. Kemény Gábor ipar-és kereskedelmi miniszter ő exellentíájá kegyéből az intézet két növendéke a pozsonyi ipartanító-képezdeben tanul s később az intézetnél, mint szaktanítónők, fognak alkalmaztatni.

A kegyelet és hála tiszta érzelmének ápolása tekintetéből elhatározottat, hogy az intézeti növendékek az intézet alapító tagjainak s tisztviselőinek temetésén megjeljenek s bizonyos ideig őket gyászolják is.

A gyászruhák a nemes szívű adakozók filléreiből fognak bevásároltatni s hiszszük, hogy a kiküldött bizottság fáradozásait e tekintetben is kellő siker koronázza. A gyűlés helyén jelentékeny összegek ajánlattak és czélra fel.

Nagyméltóságú Trefort Ágostonnak, ki az intézetet atyai pártfogásában részesíti s évi kiadásainak fedezésére jelentékeny segélyt nyújt, 10 éves minisztersége emlékünnepele alkalmából és Br. Kemény Gábor miniszter urnak kir. valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezéséhez legforróbb üdvözlését egyhangu örömmel terjeszté fel közgyűlésünk.

A legmélyebb tisztelettel és hódolattal emlékezett meg a közgyűlés felséges védasszonyunk, Erzsébet királynéről s közelgő névünnepe alkalmára alattvalói hálás tisztelete jelölül üdvözlő feliratot terjeszt ő felségéhez, a legkegyelmesebb királynéhoz.

Az iskolaszék az alapszabály 15. § értelmében beadta lemondását, de ama szép munkásság méltó elismerésül, melyet 3 év alatt kifejtett, újból meg lett ugyanazon tagokból alakítva. Új tagok lettek: M. Székely János elemi isk. igazgató, Török Bálint kereskedő; mindkét taggal igen sokat nyert az új iskolaszék. Adja az ég, hogy e legfőbb teendők végzésével megbízott testület a multhoz hasonló dicsőséggel töltse be helyét.

Karácsonyfa felállítására s bárendezésre bizottságok nevezettek ki.

Közgyűlésünk örömmel s valódi lelkesültséggel választá meg Br. Szentkeresztly Irénét és mélt. Bálint Károly rom. kath. esperes-kanonok urat a választmány tiszteltbeli tagjává, Erdélyi Károly urat pedig titkárrá.

Bemutatott e közgyűlésen a budapesti országos női iparképzőintézet nyert elismerését. Elintéztetett több keblü ügy és fontos indítvány. A gazdag tárgysorozat kimerítése után elnök bárónő nemes szíve őszinte hangján a legbensőbb örömmel mondott köszönetet a jelenvoltaknak és a gyűlést bezárta.

(Folyt. köv.)

Tanügy.

A csikmegei tanítótestület évi közgyűléséről.

A csikmegei tanítótestület számos tag és vendég jelenlétében folyó évi október hó 11-én Csik-Szeredán a felsőnépiskola helyiségében tartá évi rendes gyűlést, melyet elnök Boga Bálint a következő beszéddel nyitott meg:

Tisztelt tanítótestületi közgyűlés!

Azonnagy problémák közt, melyek az emberiség fejlődési folyamatában megoldásra várnak, nem utolsó helyet foglal el a nevelés-oktatás elé tűzött feladat.

Minél nagyobb horderejű e feladat, minél inkább hozzá fűződnek általában az emberiség, különösen pedig nemzetünk művelődési viszonyai, sőt létfeltételei: annál éberebb gondosságot, kitartóbb erélyt, átgondoltabb tervszerűséget igényel a megoldására szánt munka. A feladat nagyszerűségéhez képest a tényező elemek is sokfélék; vajha összhangzók is volnának!

Kié az ifjuság nevelése, azé a jövő.

Ezt a jelszót a történeti idő fejleményei sarkigazsággá érelték. Épen azért a külföld legtöbb országában, különösen pedig a mai Franciaországban éles tusa foly a két főtényező: egyház és állam közt a fölött, hogy kié legyen az ifjuság nevelésénél az intéző kéz s ezzel a rendszer és szellem. Hazánk, Magyarország, egyháznagyjai és vezérlő államférfiai bölcsességénél fogva e tekintetben szerencsésnek mondható; itt az ugynevezett kulturharcz tünetjei nem mutatkoznak, s nemzeti geniusunk, erős hitem szerint, jövőre is meg fog az ily körtünetek rombolásaitól védelmezni.

Nálunk a nevelés-oktatás jellege tulajdonképpen felekezeti; az állam két esetben ad községit, vagy állami jellegűt az iskolának; először ha a hitközségeket anyagilag gyámolítani kell; másodsor, ha az ország idegenajku és érzelmeivel a külföld felé grávitáló különböző nemzetiségei közt a magyar állameszme veteményes kertjét látja szükségesnek berendezni, de az ilyen jellegű iskoláknál is nemcsak teljes befolyást enged az egyháznak, sőt törvény által kötelezi is a hit- és erkölcs tanítására.

A magyar állam a történelmi tradíciók nyomán halad e tekintetben is; e tradíciók pedig a nemzet mindennemű mozgalmában, mikor a hazafias érzület érvényesülésére a harcztré kínálkozott, szintugy mint napjaink békés kultur-törékvéseinél, a magyar clerust a magyar nemzeti eszméhez való szívós ragaszkodás dícsfényében mutatják be.

A magyar clerus befolyásának épségben tartása tehát az állam jól felfogott érdekében történik.

Üdvöten és az egyként kegyelt ügyre nézve vészhozó is volna az a harcz, mely egyik, vagy másik tényező túlsúlyáért vagy épen a befolyás egyedatúságáért vívatnék, egymás elleni czéltalan küzdelemben fecsérelve el azt az erőt, mely csak egyesítve képes biztosítani a nagy munka sikerét.

Ki az államnak polgára, az valamelyik hitfelekezetnek hive is; ha áll ez az egyesre nézve, áll a nemzet nagy zömére nézve is; az államnak érdekében fekszik, sőt létszükségét képezi, hogy polgárai vallás-erkölcsileg a jóra fogékonyakká, rendszeretöklé neveltessenek, az egyház pedig nevelési munkájával a hazafias szellem ápolását egyik főfeladatának tekintti.

Kell tehát, hogy a czél egysége egy-egy munkára sarkalja mindkét tényezőt; kell, hogy a bizalom, az egységes törekvés ezen alap-feltétele, kölcsönös legyen.

Van azonban, t. tanítótestületi közgyűlés! egy klikk, mely a községit és állami jellegre borzadálylyal gondol, s nyilvános gyülekezéseiben ugy, mint a sajtóban unos-untalan hirdeti, hogy a községit és állami jellegű iskola, meg a vallástalan iskola egy és ugyanazon fogalom. Súlyos vád ez, tisztelt ügytársak! melylyel nekünk községit és állami iskolánál működő tanítóknak okvetlenül szembe kell néznünk annyi- val inkább, minél jobban érezzük a vád alaptalanságát.

A monopoliun nemzetgazdasági ügyek.

ben sem kecséget öröndetes vívmányokkal, szellemi téren pedig éppen reakcióra vezet.

Ezek az apró nagyságok, mert ilyenmit komoly tekintélytől alig hallhatni, monopolizáló önteltségökben feledni látszanak, hogy a jellem önmagában élettelen betű, melyről írva van, hogy ő, a szellem az, mely életet.

Littera occidit spiritus autem vivificat. Igazságszerető és gondolkodni tudó ember, kinek agyrendszerét az elfogultság ködhalmája nem fűdi, nem a jelleg után ítéli meg az iskolát, hanem a benne uralgó szellemet tekinti mérvadóul.

De ne ereszkedjünk a jelzett vád tüzetes méltatásába; sokkal gyakorlatibb e helyett, ha összes nevelési rendszerünk s iskoláinknak a tanító egyediségéből fakadó szelleme lesz minden időben a legdöntőbb czáfolat; hisz jól tudjuk azt mi is, hogy a nevelésnek ethikai alapja és iránya van, erkölcsi élet pedig vallási ráhatás nélkül nem fejlődhetik.

Kötelességemnek tartottam, t. közgyűlés, és közölk. miniszter ur ő Excellenciájához, miniszterségének 10 éves jubilauma alkalmából, hűtőlatelljes üdvözlő irat küldessék.

Ezután következett a tárgysorozat.

1. Boga Bálint indítványozza, hogy vall. és közölk. miniszter ur ő Excellenciájához, miniszterségének 10 éves jubilauma alkalmából, hűtőlatelljes üdvözlő irat küldessék.

A gyűlés éljenzéssel fogadja az indítványt s annak mielőbbi szerkesztése- és el- küldésével elnök és jegyző bizatnak meg.

2. Ferencz János olvassa a csiki körnek az 188¹/₂-ik tanévi munkálkodásáról szóló jelentést.

Ezen jelentés a csiki járási körnek folytonos sikeres működéséről tanuskodik; a gyűlés helyesléssel tudomásul veszi.

3. Boga B. szóval jelenti, hogy noha Gyergyóban önképző körökre vannak a tagok oszlova, mégis három gyűlést tartott a kör, melyen mindannyiszor hasznos és a napirenden levő paedagogiai kérdések vitatása- és megoldásával foglalkozott s azt, a mennyire lehetett, érvényesítette is.

A gyűlés öröndetes tudomásul veszi a jelentést s ohajtaná, ha a csiki körnél is az önképző körök létesülének.

4. Eltes Elek kir. tanf. ur jelenti, hogy miután most a csikmegyei gazdasági kiállítás nagyon elfoglalta, azért a „tanszermuzeumok“-ról tüzetes értekezést nem dolgozhatott ki; azonban igéri, hogy részletesen kidolgozva és leírva, mind a községi, mind a felekezeti tanítótestületeknek megküldi.

A gyűlés indokoltan találja a jelentést s midőn elfogadja, egyszersmind öröndetesen veszi tudomásul a szíves ígéretet.

5. Következnék Madár Mihálynak előadása: „A tej értékesítésének gyakorlati bemutatása a sajtkészítés által“.

Miután előadó ur a kiállítás rendezésével annyira el van foglalva, hogy még e gyűlésen meg sem jelenhetett, azért ezen tétel a jövő gyűlésre halasztatott.

6. Csiszér Pető vitát indít az iskolai jutalmazások- és büntetésekről, melyhez többen hozzá szoltak.

Ezen vitatkozás a gyűlésre nézve tanulságosnak mondatott ki.

7. Ferencz János a felsőnépiskola I-ső osztályában tanított az irvalvasásból, mely többek hozzászólása után sikerültnek találtatott.

Ezután Boga B., fejtegetve a „Paedagogiai Szemle“ hasznos voltát, különösen kiemeli annak érdemes szerkesztőjét, Rill József urat, mint olyan férfit, ki a tanítók ügye iránt nemcsak érdeklődik, hanem melegen érez, tesz és hat, s a P. Sz.-ét, mint a tanítói könyvtárból nélkülözhetetlent, megszerezni ajánlja.

A gyűlés azon tagjai, kik még ezen lapot nem járatták, pártolni ígértek.

A gyűlés megtartásának ideje és tárgyai megállapítása az elnökre bizatott.

Mely után elnök a tagok és vendégek szíves üdvözlésével a gyűlést bezárta.

Ezután a tagok a kiállítás megtekintésére oszoltak szét.

E helyen is köszönetet mondunk az érdeklődő vendégeknek becses megjelenésük- és figyelmökrét.

Csiszér Pető,
aljegyző.

Kiállításunk.

VIII.

Jegyzőkönyv, mely felvétel 1882. év október hó 14-én a csikmegyei gazdasági termény- és ipartárlat gépbíró bizottsága által.

Jelen voltak, Hám Ignác elnöklete alatt: Binder Lajos, Rosdás Antal, Deák Ignác, tagok és Nagy József jegyző.

1. Hrobony és Lánckay Szentkeresztbányán kitűnő minőségű lánckboronájáért dícsérő oklevél.

2. Wass és Riemer Székely-Udvarhelyről kitűnő minőségű szecsavágó gépjéért, valamint konyha-eszközeiért dícsérő oklevél.

3. Deutsch János Gyergyó-Szent-Miklósról kerékgyártó munkájáért dícsérő oklevél.

4. Szopos Elek Csik-Szeredából vízfecskeendőért dícsérő oklevél.

5. Kajtár István Gyergyó-Alfaluból kaskészítő eszközért 2 tallér.

6. Manchen Mihály Segesvárról kitűnő harangjáért dícsérő oklevél.

7. Henning Károly Segesvárról rézműves munkájáért dícsérő oklevél.

Kelt Csik-Szeredában, 1882. okt. 14.

Nagy József, jegyző.

Rosdás Antal, b. biz. tag.

IX.

Jegyzőkönyv 1882. október 12-ről.

Felvétel Csik-Szeredában a megyei gazdasági egyesület által rendezett kiállítás vegyes bíráló bizottsága által.

A gazdasági egyesület elnöke a tárlat folyamában arról győződött meg, hogy a kiállítás tárgyak között sok van olyan, melyet sem egyik, sem másik bíráló bizottság nem bírált meg; ennél fogva saját elnöklete alatt e czélra Szöcs Márton, Deák Ignác, Nagy Imre és Eltes Elek urakból egy vegyes bizottságot alakítván, dícsérő oklevéllel kitüntetendőknek találta a következőket:

1. Vajdahunyadi Mátyásfi János és fia cégét igen czélszerű és tartós vaseszközeiért.

2. Győ-Alfalvi Rosdás Antalt lépes és tisztított mézért.

3. Borszéki Rigel Antalt hasonlókép.

4. Gyimesbükküi id. Deáki Pétert sajtjaiért.

5. A csikszeredai gazdasági intézetet hasonlókép sajtjaiért.

Ezzel a jegyzőkönyv felolvasás és helybenhagyás után bezárattott és aláíratott.

K. m. f.

Becze Antal,
b. elnök.

Nagy Imre,
b. jegyző.

Mindenféle.

— A csikszeredai választó kerületben október hó 28-án tartott képviselőválasztás alkalmával beadott összesen 1578 szavazat, melyből Sántha Lajos, a szabadelvi párt jelöltje, 1039-et és Fodor Ignác, a függetlenségi párt jelöltje, 539 szavazatot nyertek. A választás a legszebb rendben folyt le s este 7 órakor ért véget.

— Udvarhelyi megye évi rendes közgyűlése november hó 6-án tartatik meg.

— A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet negyedik fillérestétele f. hó 31-én folyt le nagyszámú közönség előtt, Baricz Antalné és Kis Klára urhölgyek ügyes, tapintatos vezetése mellett. A program minden egyes pontja kitűnően lett megoldva. A helybeli tanítói dalkör két dalt énekelt a szokott bravórral; Csiszár Emília pedig a „Gyöngyvirág“ czimű költeményt szavalta nagy hatással. Kedves, rokonszenves megjelenésével, tiszta, csengő hangjával s meleg, érzelmeteljes előadásával teljesen kiérdemelte azon zajos tapsokat, melyekkel a közönség e kedves ifjú alak első felléptét

üdvözlé. Nagy Károly árvaházi igazgató egy csinosan összeállított felolvasásban meleg hangon értekezett a nők hivatásáról a családban és társadalomban. Műve zajosan megtapsoltatott. A nagyszámú közönség osztatlan érdeklődéssel hallgatta végig az érdekes műsorozat egyes pontjait s mikor ennek vége lett, az ifjuság bevett szokás szerint tánczra kelt s csak 12 órakor lett vége a mulatságnak. Felülfizettek ezen este: Rákosi József 15 kr, Nagy Dénes 10 kr, Szöcs Dániel százados 70 kr, Szele Mártonné 50 kr, Baricz Antal 10 kr, Kassay Farkas Dániel alezr. 1 frt 40 kr, Tóth Gyula 20 kr, Réti Géza 10 kr, Csiszár József 50 kr, Török Bálint 10 kr, Nagy Dánielné volt p. m. 10 kr, Dózsa János 10 kr, Bándi Imre 10 kr, Szöcs Józsefné p. m. 10 kr, Zakariás Béla 20 kr, Fejér János 10 kr, Erdey Béla 10 kr, Spitzer D. 30 kr, Nagy Sándor k. 30 kr, kártyapénz 48 kr. Összesen 6 frt 18 kr. A következő fillérestély megtartásának idejéről e lap és külön körözüvény utján fog értesülni a közönség.

— Kézdí-Vásárhelyt az őszi országos vásár f. hó 28-án fényesen ütött ki. A piacon és utczákon alig lehetett mozogni az óriási tolongás miatt, s a mint értesültünk, a különböző árucikknek is igen jó kelenlősege volt. A 26- és 27-én tartott barmvásáron behajtottak mintegy 2000 drb. különböző marhát; eladatott ezek közül 580 drb.

— A Székely-Keresztúron megürült aljárásbírói állomásra, mint értesülünk, igen sok pályázat érkezett. Ideje lenne már ez állomást betölteni, mert a bíróságnál felhalmozott restantiát oly csekély személynzet bárminő szorgalommal sem tudja feldolgozni; a mindennapi ügyszám pedig egyre nő s maholnap panaszok merülhetnek fel.

— Botrány. Mult hó 28-án több fiatal ember állongált egy piaci vendéglő előtt, hangosan beszélgetve. A rendőrség távozásra hirta fel őket, azonban ezek nem engedelmességek, hanem nyíltan ellen szegültek a két rendőrkapitánynak és a fegyveres rendőröknek s szitokkal illeték a hivatalos közegeket, sőt utóbb tettelegességre is került a dolog. Hat csendőrré volt szükség, hogy a rakoncátlanokokat bezállíthassák. A piacon nagy embertömeg gyűlt össze, részben a rendőrség, részben pedig a rakoncátlanok pártját fogván s csak nagy nehezen sikerült a fellázadt kedélyeket lecsillapítani. A nyomozat megindított s mi kíváncsian várjuk, hogy miképen fog a rendőrség megsértett tekintélyéért elégtételt szerezni.

— Sz. Udvarhelyt e hó folytán ismét műkedvelői előadások fognak rendeztetni. Mint értesülünk, zene, szavalat és táncz is fogja kísérni az előadásokat. Jövőre bővebben fogunk megemlékezni azokról.

— A „kötőkék“ is ujjalag kezdetüket veendik Sz. Udvarhelyt. Már járnak-kelnek a rendezők. Jő a tél, a farsang is vele. Ilyenkor kötőke ezim alatt is szokás nálunk vigan lenni.

— Értesítés. A k-vásárhelyi takarékpénztár igazgatósága az országos kedvező pénzügyi viszonyok következtében értesítette volt a t. közönséget, hogy 1883. jan. 1-től kezdve a kikölcsönzési és betéti kamatlat alább szállítja; miután azonban az osztrák-magyar bank s ezzel kapcsolatosan a többi pénzintézetek is a kamatlatat fennebb emelték, ezennel közhírré teszi, hogy jövőre nézve is mind a kikölcsönzési, mind a betéti kamatlat változatlanul az eddigi gyakorlat szerint marad érvényben. Kézdí-Vásárhelyt, 1882. okt. 27-én. Az igazgatóság.

— A „Gazdasági Mérnök“ legutóbbi száma a következő, fölötté érdekes és gazdag tartalommal jelent meg: Gróf Széchenyi Pál (élet- és jellemrajz, kitűnően sikerült arcképpel). A szállítás viszonyok befolyása az amerikai mezőgazdaságra, Szathmáry Györgytől. A magyar mezőgazdaság és az amerikai verseny. Új szerkezetű szellőztető (ábrával). Szétszedhető vas-fészer (ábrával). A Bessemer-acél gyártása Resicán. Az erdősítés Franciaországban. A kendertermelés kérdéséhez. A La-Manche csatorna alagútja. Amerikai levél a Csön-des tenger partjáról (Amerika idei buza-termése) Rosenspicz Sándortól. Ausztrália malomipara. Műszaki és üzleti jelentés Manchesterből. Vegyesek: Vasuti jelző lámpák

fényereje. Lokomotív fűtése naftával. Buza-kivitel Indiából. Az Egyesült Államok malmai. Óvakodás a cséplőgépeknél. Uszó telefon-állomás stb. stb. — A „Gazdasági Mérnök“ megjelenik minden héten, igen díszesen kiállítás, rajzokkal illusztrálva. Szerkeszti és kiadja Gonda Béla min. főmérnök, műegyetemi magántanár. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Előfizetéseket úgy a folyó évnegyedre, mint már a jövő évre is elfogad a kiadóhivatal (Budapest, csillag-utca, 8. sz.)

Apróságok.

X. jogásznak egy bűnesetet beszél a tanárja.

— Nos, mivel büntetné a tettést?

— A legsúlyosabb büntetéssel: 15 évi börtönnel.

— Hogyan, a legsúlyosabb! Hát az életfogytiglani börtön?

— Az nem olyan súlyos. Azt mindenki kiállja, de a 15 évet csak kevesen.

S ennek a jogásznak aligha igaza nem volt.

*

R ó z a. Te Anna, igaz, hogy te férjhez méssz a kis örnagyhoz?

A n n a. Igaz.

R ó z a. De hiszen majdnem felényivel kisebb náladnál.

A n n a. Ah mit, hiszen többnyire lovon van.

*

Az apa ugyancsak dolgozik a nádpálczával. Úti fiát kegyetlenül, mert elszakította az új nadrágit.

— Megállj, te haszontalan kölyök! Majd adok én neked a nadrágot elszakítani. A nagyapám viselte és eltartott; az apám viselte és nem szakadt el; én viseltem és semmi baja sem volt. És te, haszontalan kölyök, még csak két hete hordod és már elszakadt.

*

Nagyon sok adóssága volt X. urnak, de azért szép lovakat tartott.

— Ugyan hogy tarthat ez még lovakat is? — kérdé valaki álmétkodva.

— Hiszen, barátom! inkább a lovak tartják őt is, — felelé társa — mert ezek nélkül nem volna — — hitele.

*

Tanító! Hány érzéked van Jóska?

J ó s k a. Öt.

Tanító: Melyek azok?

J ó s k a: Én látok a szememmel, hallok a fülemmel, ízelek a nyelvemmel és érzek az egész testemmel! ...

Tanító: Hát még?

J ó s k a hallgat.

Tanító: Egyet kihagytál. Nemde az az orroddal szagolsz?

J ó s k a: Ma nem, mert igen nagy náham van.

*

X. elitta az utolsó öt forintját is. Mire elfogyott a pénze, akorra szerencsésen berugott, úgy hogy az eget bögőnek nézte.

Azt mondja neki a vele volt czimborája:

— Te pajtás, tudod, hogy dolgoz van: mozogni se bírsz, jere a patikába.

— Minek?

— Megiszol 5 krajczár áru tinktura sveczikát, ettől kijózanodol.

— Mit! én? Hát azért ittam én meg öt forintot, hogy most öt krajczárért kijózanodjam? De pajtás, olyan nincs.

Háztartás.

Ha télre jó friss zöld petrezselyemre akarunk szert tenni, legjobb lesz, ha mostanában, midőn már idestova rossz időktől lehet tartani, szalmával fedjük be a petrezselyemágyat. A szalmatakaró alatt a zöld petrezselyemnek semmi baja sem lesz, úgy, hogy egész friss állapotban lehet azt a hóval fedett szalma alól felszedni. Ha ezzel bajlódni nem akarunk, szedjünk le jókora mennyiségű zöld petrezselymet és kötegekbe kötözve, az eresz alatt szárítsuk ki; így a levelek aromájukból semmit sem veszítenek és télen csaknem oly jól használhatók, mint a frissek. A sósákra már egyik eljárás sem alkalmazható. Ezt legjobb még a nyár végével felszedni és cserepekbe vagy ládába tiltetni. Ilyenkor aztán csak valamely elég meleg, világos helyre kell a cserepeket vinni, hol a sóska kevés gondozással egész télen át díszleni fog.

Az üröm a férgék elűzésére újabbán ismét ajánltatik. E növényt a 14—18. századokban minden kigondolható czélra, a többek közt az ártalmas férgek ellen is használták, de már régen a szemétdombra lett száműzve. Újabbán azonban — mint említettük — ismét kezdik a jelzett czélra használni, s különösen vízbeni forrázatát a földi bolhák ellen hathatósan bizonyult szernek mondják.

Irodalom.

Naptárak az 1883-ik évre.

A „Franklin-Társulat“ magyar irod. intézet által épen most küldettek be szerkesztőségünknek a következő közkeveltségben részesülő, csinosan kiállított és a legnagyobb gondot szerkesztett, 1883-ik évre kiadott naptárak. Valamennyien a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumban összeállított legújabb adatok nyomán szerkesztett országos vásárokat kimutatásával vannak ellátva.

Nemzeti nagy képes naptár 1883-ik évre. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal. Tartalma: A felséges uralkodóház. Csillagászati és kortani jellegű az 1883-ik évről. Katolikus, protestáns, görög, orosz és izraelita naptár-rész jegyzékekkel. Bélyegilletékek. Irodalmi rész: Címek-pünkthöz. Az igazi. Három királyné (három képpel). Bucsú a házamtól. Irta Jókai Mór. A krassovánok között (néprajzi vázlat) Czibusz Gézáttól. Az új külügyminiszter (egy képpel). Hegyen át, víz alatt (három képpel). Egy magyar művészről, a kinek hazája a nagyvilág! (három képpel). Krisztus Pilátus előtt, Szász Károlytól. A szomszédok (képpel). Vázlatok egy év történetéből (tizenkét képpel). Vegyesek. Magyarország kormányzati, közigazgatási, törvénykezési és tisztai cím-névtára (hivatalos adatok alapján). Országos vásárok a magyar sz. korona birtokain. Kamatszámítás, Oselébert, árendát mutató tábla. Hirdetések. Egy színnyomatú képpel. Ára füzve 1 forint.

István bácsi naptára, vagyis családok házigazdájának és gazdaszónyoknak, népnevelőknek, helyes elöljáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való képes kalendárium 1883-ik évre, XXVIII. évfolyam. Alapítá. Májor István. Szerkesztő Köhalmi Klímstein József. Közleményekkel Simor László, Cserháti, Dalmadi Imre, Zámolyi Varga Mihály, Szecsey Ferenc, H. Horváth Béla, Samogy Gy., Nyulassy s többektől. Tartalma: I. Erkölcsi világ. — II. Gazdák naptára. — III. Népevelők naptára. — IV. Gazdasszonyok naptára. — V. Történetiek. — VI. István bácsi a hazában és a nagy világban. — VII. Művészet. — VIII. Tréfák mezeje. — Ára füzve 50 kr.

Protestáns új képes naptár 1883. évre. Szerkesztette Dúzs Sándor. XXIX. évfolyam. Közleményekkel Könyves Tóth Kálmán, Faluhelyi Gábor, Bodon József, Bonyhay Benjámin, Géresi Kálmán, Bihari Kálmán, Sente József, Holczhammer István s többektől. Több arcképpel s a protestáns egyház tisztai névtárával. Ára füzve 50 kr.

Falusi gazda naptára 1883. évre. A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára szerkesztette Szponz Pál, a „Gyakorlati mezőgazda“ szerkesztője. XIX. évfolyam. Tartalmaz közleményeket Oroszi Miklós, Hensch Árpád, Ebner Sándor, Erdélyi Károly, Abonyi Károly, Iby Ferenc, Pákay Dezső, Gyulassy Gyula, Kún József, Rombay Dezső, Révész Menyhért, Márton Zsigmond, Szobonya Bertalan, Rónay Sándor s többektől. Havi teendők emlékeztetője. Számos ábrával. Ára füzve 80 kr.

Borászati naptár 1883. évre. Több szakember közreműködésével szerkesztette dr. Nyáry Ferenc. X. évfolyam. Tartalma: I. Természettudományi rész. — II. Szőlészeti rész. — III. Borászati rész. — IV. Kertészeti rész. — V. Mulattató rész. — Számos ábrával. Ára füzve 80 kr.

A magyar nők házi naptára 1883. évre. Szerkesztte Beniczky Irma. XV. évfolyam. Sok képpel s napló-jegyzetekkel ellátva. Ára füzve 60 kr.

Honvéd-naptár az 1883. évre. (Együtt a katonai naptár). A magyar nép számára szerkesztte Aldor Imre. Tizenhatodik évfolyam. Sok képpel. Ára füzve 60 kr.

Lidércz-naptár 1883. évre. XXII. évfolyam. Tartalmaz elbeszéléseket, utirajzokat, vadász és uti kalandokat stb. Számos, a szöveg közé nyomott képekkel. Ára füzve 60 krajczár.

A nép zászlója naptára 1883. évre. A magyar nép számára szerkesztte Aldor Imre. XV. évfolyam. Sok képpel ellátva. Ára füzve 40 krajczár.

Kossuth-naptár 1883. évre. Szerkesztte Honfi Tihamér. XIII. évfolyam. A szövegbe nyomott számos képpel. Ára füzve 40 kr.

A magyar nép naptára 1883. évre. Képes kalendárium sokféle hasznos és mulattató olvasmányokkal ellátva. Szerkesztte ifjabb Tatár Péter. XXVIII. évfolyam. Sok képpel. Ára füzve 30 kr.

Nevessünk! Mulattató naptár a gyönyörű 1883. esztendőre. Megcsinálta vala egy Asztromok. Számos illusztrációkkal. Ára füzve 40 kr.

Uj fali naptár 1883. évre. Egy egész iv. Ára 20 kr.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsden.
Október 31-én.

Magyar aranyjárdék	119.25
Magyar vasúti kölcsön	135.25
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	80.—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	110.25
M. keleti vasúti államköt. évi 1876	94.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.25
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	97.75
Temes-bánati földterherment. kötvény	97.75
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.75
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	96.75
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.75
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	117.25
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	109.—
Osztrák járadék papirban	76.60
Osztrák járadék aranyban	77.30
1860. államsorsjegyek	95.25
Osztrák-magyar bankrészvény	131.—
Magyar hitelbank-részvény	835.—
Osztrák hitelintézet-részvény	295.—
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany	9.47
Német birodalmi márka	58.40
London (2 havi váltókért)	119.15
Magyar papírjárdék	86.05

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbédy Ferenc,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		Személy vonat 203. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	Állomások:		Személy vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	7.30	—
Predeal	„	—	—	Nagyvárad (vend.)	Erk.	4.18	262
Tömös	„	—	—	„	Ind.	5.00	6.50
Brassó	Erk.	6.13	7.25	Kolozsvár	Erkezik	9.40	4.58
Földvár	Ind.	6.52	8.01	„	Indul	10.14	8.—
Ápáca	„	7.23	9.33	Kocsárd, (vend.)	(elágózás Erkezik	12.38	11.43
Agostonfalva	„	7.51	1.01	„	(M.-Vás.) Indul	12.48	12.23
Kőhalom	„	—	—	Tövis, (vendéglő)	(elágózás) Erk.	1.47	2.17
Héjasfalva	„	10.15	4.01	„	(Gy.-Fehv.) Ind.	2.07	3.—
Szegesvár	(vendéglő) Erk.	10.32	4.29	Kapus, (Elág. N.-Sze-)	Erk.	3.41	5.44
Medgyes	Ind.	10.52	5.23	„	(ben felé, vendgl.) Ind.	3.51	6.52
„	„	12.06	8.10	Medgyes	Ind.	4.11	7.42
Kapus	(Elágózás) Erk.	12.24	8.38	Szegesvár (vendéglő)	Erkezik	5.22	9.49
„	N.-Sze- vendéglő (Ind.)	12.30	9.50	„	Indul	5.32	10.33
Tövis	(Elágózás) Erk.	2.06	12.49	Héjasfalv	„	5.50	11.15
„	Gy.-Fehér- vendéglő (Ind.)	2.26	2.18	Kőhalom	„	—	—
Kocsárd	(Elágózás) Erk.	3.24	4.09	Agostonfalva	„	8.18	3.53
„	M.-Vásár- vend. Indul	3.34	4.50	Ápáca	„	8.51	4.41
„	hely felé)	—	—	Földvár	„	9.23	5.37
Kolozsvár vendéglő)	Erk.	5.59	8.47	Brassó (vendéglő)	Erkezik	10.02	6.43
„	Indul	6.28	8.20	Tömös	„	—	—
Nagyvárad vendéglő)	Erk.	11.04	6.52	Predeal	„	—	—
„	Indul	11.24	—	Bukarest	Erkezik	—	—
Budapest	Erkezik	8.21	—				

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára Budapesten.

Gyár: váci ut az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: váci körút 68. szám
Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait, mint:

TRIEURÖKET változó rostával.
Tisztító gépeket szelelővel.
Különlegességek malmok számára.
28.466 szám alatt szabadalmazott
hármasszék, cséplőgép-ros-
tákat, lyukasztott és hasított
lemezeket vas-, acél- és horganyból,
valamint mindennemű gazdasági gépek- és szereke.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A székesfehérvári országos kiállításon
JUTALMAT NYERT és HAZÁNKBAN LEGRÉGIBB
I. ERD. PETROLEUMGYÁR
BRASSÓBAN
(központi iroda nagyutca 488. szám)
Háromszékmegye számára

KÉZDI-VÁSÁRHELYEN t. cz. KUPÁN JÓZSEF látnu
TARTJA RAKTARÁT.
4—5
Az üzletvezetőség.

Ad sz. 3417. polg.
1882.

Hirdetmény.

Kézdí-Vásárhelyt elhalt néhai Csi-
szár Pál szeszgyáros hagyatékának bi-
rói zár alá vételével alólírt lévén meg-
bizva, mind azok, kikkel szemben a ha-
gyatékban bármilyen követelése fenn-
áll, ezennel hirdetményileg is értesít-
tetnek, miszerint a lejárt követeléseket
ezen hirdetmény közzétételétől számi-
tandó 8 nap alatt, többiek pedig a ha-
gyatékától számított 8 nap alatt ideig-
lenes zárgondnok ügyvéd tks. Csiki

József urnál a különbeni beperesítés
kikerülése tekintetéből kiegyenlíteni
igyekezzenek.

A követeléseknek más uton való
kiegyenlítése a hagyaték részére nem
fog beszámíttatni.

Kézdí-Vásárhelyt, 1882. okt. 20.

Kelemen István,
kir. tszéki bíró.

2—3

Három szoba bútorzata, konyhai esz-
közök és egy félfedelű kocsi elköltözés
miatt jutányos áron eladó.

Értekezhetni alólírt tulajdonosnál.

Csala Kálmán,
2—2 m. kir. pénzügyőri bizto.

Piaczi árak

	Kézdí-Vásárhely október 23.		Csik-Szoreda októ. 25.		Sz. Udvarhely október 7.		Gy.-Sz.-Miklós október 14.	
	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza) tiszta	6	40	8	25	9	10	6	—
„) elegy	5	—	5	—	—	—	5	50
Rozs) tiszta	4	80	4	—	5	60	4	50
„) elegy	—	—	—	—	4	—	4	—
Arpa) tiszta	3	20	2	25	4	50	4	75
„) elegy	—	—	—	—	—	—	4	25
Zab	2	—	2	—	3	50	2	—
Törökbuza	5	—	5	25	6	40	6	—
Kása) köles	12	—	8	50	—	—	8	50
„) árpa	28	—	—	—	—	—	—	—
Borsó	6	—	5	—	—	—	—	—
Lencse	10	—	—	—	—	—	—	—
Fuszulyka	6	—	—	—	5	—	—	—
Lenmag	—	—	—	—	—	—	—	—
Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
Bükköny	—	—	—	—	5	—	—	—
Pityóka	1	—	1	50	3	50	1	50
Marhahús	—	36	—	32	—	40	—	36
Disznóhús	—	48	—	40	—	48	—	48
Juh-hús	—	24	—	20	—	—	—	24
Szalona	—	80	—	80	—	72	—	70
Fagygyu	—	32	—	32	—	36	—	36
Malacz	1	—	1	60	—	—	1	—
Lud	—	80	—	66	—	—	1	10
Récze	—	35	—	37	—	80	—	65
Bárány) feje	—	—	—	—	—	—	2	—
„) fekete	—	—	—	—	3	—	3	10
Egy pár csirke	—	60	—	66	—	—	—	50
10 tojás	—	15	—	20	—	13	—	15

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelyt.